

Ресурси для стороннього спостерігача

У світлі [збільшення числа випадків ненависних дій проти ААРІ](#) під час пандемії COVID-19 важливо знати, що саме робити, якщо ви помітили яку-небудь неприпустиму ситуацію. Задля вирішення цієї проблеми [Asian Americans Advancing Justice](#) та [Hollaback!](#) проводимуть у квітні та травні тренінги щодо втручання сторонніх спостерігачів. Для реєстрації на тренінг відвідайте сторінку [Віртуальних тренінгів для сторонніх спостерігачів](#).

Hollaback! також має [ресурси для сторонніх спостерігачів](#), розповідаючи про «5 Ds of Bystander Intervention».

ВІДВОЛІКАННЯ - тонкий та творчий спосіб втручання. Основна мета - запобігання інциденту, перериваючи його. Ідея полягає у ігноруванні переслідувача та безпосередньому спілкуванні з людиною, що стала мішенню. Не кажіть про домагання та не посилайтеся на них. Замість цього поспілкуйтесь на інші, не пов'язані з цим, теми. Ви можете спробувати наступне:

- Зробіть вигляд, що загубились. Запитайте час. Зробіть вигляд, що знаєте людину, до якої домагаються. [Поспілкуйтесь про щось випадкове](#), відволікаючи увагу від переслідувача.
- Встаньте на шляху. [Продовжуйте робити те саме що робили](#), але встаньте між переслідувачем та його мішенню.
- Випадково пролийте каву, вроніть здачу з гаманця чи влаштуйте шум.

Звичайно, зрозумійте ситуацію та оберіть найбільш відповідний метод. Людина, що є мішенню, швидше за все, потрапить у поле зору, та, сподіваємося, що ваш вчинок чи дії знизять напругу у ситуації.

ДЕЛЕГУВАННЯ - це коли ви звертаєтесь за допомогою, ресурсом чи до третьої сторони. Ось кілька прикладів того, що можна зробити:

- Знайдіть співробітника магазину, водія автобуса чи працівника транзитної служби та зверніться до них для втручання.
- Якщо ви перебуваєте поруч зі школою - зв'яжіться з вчителем чи іншою людиною на реєстрації. Якщо ви перебуваєте на території коледжу - зв'яжіться з охороною кампусу чи іншою людиною на реєстрації навчального закладу.
- Заручіться підтримкою друга та попросіть використати один з методів відволікання (наприклад: запитайте час, напрямку руху чи розпочніть розмову не пов'язану з переслідуванням), аби поспілкуватись з людиною, що піддається переслідуванню, доки ви не знайдете людину, якій можливо передати повноваження.
- Поспілкуйтесь з кимось з близьких, хто помічає, що відбувається, та має можливість втрутитись. Працюйте разом.

- Аби звернутись за допомогою зателефонуйте за номером 311 чи 911 (якщо це безпечно). Перш ніж звернутись до 911 спробуйте метод відволікання, аби переконатись, що вам дійсно потрібно звернутись за допомогою. Деякі люди можуть відчувати дискомфорт чи небезпеку при втручанні правоохоронних органів. Для багатьох людей та громад історія жорсткого поводження з боку правоохоронних органів призвела до страху та недовіри щодо втручання поліції. Сьогодні існує багато людей (наприклад, особи без документів), які не почувають себе у безпеці при спілкуванні з поліцією. У деяких ситуаціях у вас може не бути можливості дістатися до людини. У цьому випадку, в залежності від ситуації, користуйтеся власними судженнями.

Іноді корисно записати інцидент з іншою людиною, але є ряд речей, що слід пам'ятати задля безпеки при **ДОКУМЕНТУВАННІ** домагання. Для отримання більш детальної інформації ознайомтесь з [даною ПАМ'ЯТКОЮ](#) свідка.

Спочатку оцініть ситуацію. Чи допомагає хто-небудь людині, яку домагаються? Якщо ні - скористайтесь одним з інших чотирьох методів. Якщо інша людина вже надає допомогу - оцініть власну безпеку. Якщо ви у безпеці - починайте запис. ЗАВЖДИ питайте людину, що переслідується, про те, що вона бажає зробити зі зробленим записом. НІКОЛИ не публікуйте запис у Інтернеті та не використовуйте його без дозволу. Існує кілька причин цього. Переслідування чи здійснення насилля вже є досвідом, що породжує невпевненість. Використання зображення чи відеозапису людини, що стала жертвою, може призвести до ще більшого безсилля. Якщо дана інформація стає вірусною - це може призвести до подальшої віктимізації та впізнання людини, яка може цього не бажати. Крім того, розміщення відеозаписів без згоди жертви робить цей негативний досвід публічним. Це може призвести до виникнення цілого ряду правових проблем, особливо якщо акт домагання чи насильства був злочинним. Таких людей можуть змусити взаємодіяти з правовою системою у спосіб, що може їм не подобатись. Також подібний досвід може бути травматичним. Публікація інформації про травматичний досвід іншої людини без згоди на те не є корисним та ефективним способом бути свідком.

Можливо, у вас виникне бажання **БЕЗПОСЕРЕДНЬО ВІДРЕАГУВАТИ** на переслідування, кажучи про те, що відбувається, аби протистояти переслідувачу. Ця тактика може бути ризикованою, оскільки переслідувач може перенести своє жорстоке поводження на вас та загострити ситуацію. Перш ніж безпосередньо реагувати, оцініть ситуацію: чи в безпеці ви? Чи у безпеці людина, яку домагаються? Чи здається вам, що ситуація може загостритись? Чи впевнені ви, що людина, яку домагаються, потребує допомоги? Якщо ви можете стверджувально відповісти на усі ці запитання, то можете безпосередньо реагувати.

Якщо ви вирішили втрутитись, ось деякі речі, які можна сказати домогателю:

- «Така поведінка є недоречною, нешанобливою, і т.д.».
- «Залиште цю людину у спокої».
- «Така поведінка є гомофобією, расизмом (вказіть вид переслідування) і т.д.».

Найголовніше, аби фраза звучала коротко та лаконічно. Намагайтесь не вступати у діалог чи сперечатись, оскільки це може призвести до загострення ситуації. Якщо домогатель відреагує, намагайтесь допомогти людині, що стала мішенню, замість того, аби вступати у контакт з домогателем.

Пряме втручання може бути ризикованим, тому користуйтеся даним методом з обережністю.

Навіть якщо ви не можете діяти у даний момент, то можете змінити ситуацію для людини, що переслідується, після подібної ситуації. Багато утискань відбуваються дуже швидко. У такому випадку ви можете зачекати доки ситуація не закінчиться та поговорити з людиною, що стала мішенню. Ось кілька способів використання тактики **ЗАТРИМКИ**:

- Запитайте людину чи усе в неї добре та скажіть, що вам шкода з цієї ситуації.
- Запитайте чи потрібна людині підтримка.
- Запропонуйте супроводити людину до місця призначення чи проведіть з нею деякий час.
- Поділіться з людиною ресурсами та запропонуйте допомогу з доповіданням, якщо людина цього бажає.
- Якщо вам вдалося задокументувати інцидент, запитайте, чи бажає людина, аби ви надіслали їй цю інформацію.

*** Примітка щодо безпеки:** ми не бажаємо аби ви постраждали намагаючись надати допомогу. Завжди думайте про безпеку та розглядайте можливості, що можуть перешкоджати вам чи іншій людині.